VI‹MERKINGAR

Bamba

Jóhan Petur Johannesen
Valevni Sambandsflokksins

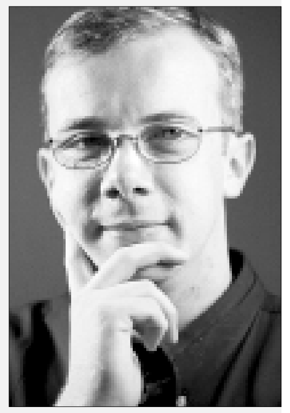

Hettar var eitt ta› fyrsta or›i, i› møti mær, tá i› eg var staddur í starvsvenjing, í Gøteborg. Ta› er solei›is í Svøríki, at øll børn fáa frían skúlamat, og eg setti mær fyri, at um eg nakrantí› gjørdist b‡rá›slimur í Tórshavnar kommunu, skuldi eg virka fyri, at vit fingu eina tílíka skipan. Væl veit eg, at ein sílk skipan kostar pengar og krevur umbyggingar á skúlnum, men eg meini, at ta› er av alstórum t‡dningi, at vit hugsa um vælfer›ina hjá børnum. Vit hava jú fyri langari tí› sí›ani avtiki› døgur›atíman, og tá i› tey allar flestu foreldrini arbei›a úti, kundu vit her átiki› okkum eina skyldu. Ikki tí, einki er sum tann heimligi hugnin.

Sterkur politikkur

Jónas Johnsson
valevni hjá Sjálvst‡risflokkinum

Innleggi› hjá borgarstjóranum, Leivi Hansen, 12.10 í Dimmalætting, har hann mest vi›ger› tøl og skuld, var uppl‡sandi. Hugaligt er at kunna siga fráfarandi b‡rá›num tøkk fyri skei›i› og at skuldin er minka› ni›ur um eina álíkning. Hvør, i› skal hava æruna av hvørjum, vil eg ikki blanda meg uppí.

Men uppleggi› frá fyrrverandi borgarstjóranum, Poul Mikkelsen 19.10. í Sosialinum var eisini uppl‡sandi um kommunalu umstø›urnar. Í hvussu er taki› eg undir vi›, at samanlagda kommunan, sum st‡rt ver›ur av n‡valdum b‡rá›i, fer at halda fram at gjalda skuldina ni›ur. Skuldin skal eftir einum áramáli heilt burtur, men samstundis skal skynsamt fyrilit vera fyri, at vinnulívi› blomstrar líka frá Argjum og nor›ur í Sundini.

Arbei›i› til allar hendur skal eisini geva rúmd fyri, at øll átrokandi sosial mál saman vi› ø›rum framtøkum vi› betra›um kørmum og tænastum ver›a væl og vir›iliga loyst fyri borgarin.

Ta› var ein sterk politisk avger› at leggja saman. Samanleggingin skal tæna øllum í kommununi. Framtí›in fer so at vísa, um ta› eisini var ein røtt avger›. Framtí›ini var›a vit í stóran mun sjálv av, herundir hvussu vit velja og ra›festa 21. november.

Høvu›savrikini í hesum valskei›i

Leivur Hansen,
borgarstjóri

Tá hetta b‡rá›i› tók vi› fyri sløkum f‡ra árum sí›ani, vóru vit vi› at vera komin burturúr eini djúpari búskaparkreppu.

Brei› semja var tí millum b‡rá›slimir um at halda fram vi› varliga fíggjarpolitikkinum, i› rikin var í valskei›num frammanundan, til tess at fáa skil á skuldarvi›urskiftunum.

Hetta hevur eisini eydnast vi› m.a. at halda aftur vi› n‡tslu og íløgum og ísta›in at gjalda skuldina ni›ur.

Hesin málsetningur og tann batna›a búskaparliga gongdin hevur havt vi› sær, at langfreista›a lániskuldin hjá Tórshavnar kommunu og Tórshavnar havn, sum var umlei› hálvtsjeyndahundra› miljónir krónur í 1995, ver›ur komin ni›ur á 320 miljónir krónur vi› árslok í ár.

Bara seinastu f‡ra árini er skuldin minka› vi› sløkum 320 miljónum krónum.

Og hetta má sigast at hava veri› avgjørt størsta avriki› hjá b‡rá›num í hesum valskei›i.

Komandi samanleggingin vi› Kollafjar›ar kommunu vænti eg eisini fer at standa eftir sum ein av var›unum hjá hesum b‡rá›num. Samanleggingin ber m.a. í sær, at víddin av kommununi veksur úr 78 til 120 ferkilometrar.

Av ø›rum, i› komi› er á skafti› hesi f‡ra árini, kann nevnast (uttan at fara ni›ur í smálutir):

- Tórshavnar havn er munandi útbygt: N‡tt 15.000 fermetra stórt bingjuøki er gjørt á eystaru bryggju. N‡ggja 60 metra atløgubryggja er gjørd á Vi›arnesi. Vestara bryggja er longd 30 metrar.
- N‡ggj saltsilo er bygd vi› tilhoyrandi lossiskipan.
- Stórar ábøtur eru framdar á grótkasti› og bátahylin á Argjum, har 35 n‡ggj bátapláss eru í umbúna.
- N‡ggj bátahavn er gjørd í Kaldbaksbotni.
- 1. desember ver›ur koyrandi eftir n‡ggja Marknagilsvegnum. Sí›uvegir, ni›ankoyringar og hampan av lendinum framvi› vegnum ver›ur gjørt li›ugt næsta ár.
- Rundkoyring er gjørd á vegamótinum R.C. Effersøesgøta/Eystari Ringvegur.
- Rundkoyring og a›rar ábøtur eru gjørdar trygdini at frama í R.C. Effersøesgøtu, framvi› SMS.
- Argjavegurin er vor›in fer›slutryggari, eftir at húsini, i› stó›u út í vegin, eru tikin burtur.
- Gongubreytir eru og ver›a umvældar og nútí›argjørdar m.a. vi› fyriliti fyri breka›um.
- N‡tt vatnreinsiverk er gjørt í Kaldbak, i› tryggjar kaldbaksfólki sóttreinsa› vatn.
- Í Mi›hoydølum kring Svartafoss eru gøtur og br‡r gjørdar sum li› í øki› er skipa› sum fríøki.
- Gamli vatnbrunnurin í Djúpagili í Hoyvíkshaganum er umskipa›ur til fríøki.
- Sandager› er skipa› sum ein av bestu ba›istrondum og hvalvágum í landinum.
- Kommunan hevur ogna› sær urtagar›in hjá Zachariasi á Skipafelagnum undir Pisuvar›a til tess at kunna var›veita hann sum grønan blett í mi›b‡num.
- Frí›ka› og ví›ka› er um Vagli› og øki› uttanum.
- Altjó›a leikvøllurin Tórsvøllur er vor›in veruleiki. Eftir er at snøgga um útsjóndina innan- og uttanfyri vøllin.
- N‡ggjur graslíkisvøllur er gjørdur á Argjum og n‡tt graslíki lagt á Ovara vøll í Gundadali.
- Fíggjarligur stu›ul er játta›ur yvir tr‡ ár til rennibreyt.
- Golfvøllur er í umbúna í Hoyvíkshaganum, sum kommunan hevur játta› stu›ul til.
- Rí›ihøll ver›ur bygd í Havnardali, sum kommunan hevur játta› stu›ul til.
- Svimjihylurin á Argjum hevur fingi› umfatandi umvælingar.
- Svimjihøllin hevur ví›ka› um upplatingartí›ir og heilsutilbo›ini til tey vitjandi.
- Fari› er undir fyrireikingarnar at byggja n‡ggja venjingarhøll í Hoyvík.
- Smbrt. samanleggingarsáttmálanum millum Havnina og Kollafjør› eru fyrireikingar farnar í gongd at útbyggja skúlan í Kollafir›i og at byggja n‡ggja ítróttarhøll.
- Á n‡ggjárinum ver›ur Busslei›in ví›ka› til eisini at fevna um Kollafjør› og Hamarin á Argjum.
- Um ársskifti› síggja kollfir›ingar eisini Rás Tórshavn.
- Borgararnir skulu ikki longur rinda fyri ruskposar.
- Húsarhaldsrusk, i› ver›ur fl‡ggja› inn til ruskstø›ina, ver›ur mótttki› ókeypis.
- N‡ggjar sópingarmaskinur eru útvega›ar m.a. til at rudda kava av gongubreytum.
- Kloakkskipaninar í kommununi eru og ver›a um- og útbygdar.
- Ókeypis rottanga- og skorsteinsreinsking er sett í verk
- Brandstø›in er nútímansgjørd til eina vælvirkandi og vælútgjørda sløkkili›s- og bjargingarstø›.
- Skúlarnir í kommununi hava fingi› sømiligar fíggjarkarmar at virka undir og stór vi›líkahaldsarbei›i eru í gongd.
- Sum li› í ætlan at bøta um hølisvi›urskiftini hjá skúlunum er sum fyrsta stig samtykt at útbyggja Hoyvíkar skúla vi› tveimum skúlastovum aftrat.
- Listaskúlin hjá Kvøld- og Ungdómsskúlanum hevur fingi› egin høli í Kongagøtu.
- Mentanin hevur fingi› betri sømdir
- Mentanarstu›ulin til einstaklingar og feløg er munandi øktur eins og rakstrarstu›ulin til mentanar- og listafeløg.
- Sjónleikarbólkurin Gríma fær nú eins og Havnar Sjónleikarfelag árligan rakstrarstu›ul frá kommununi.
- Kommunan rekur nú burturav Margarinfabrikkina og ungdómsvirksemi› har.
- Felagi› Ellisakfør hevur fingi› innivist í gamla vatnbrunninum Undir Gráasteini.
- Frítí›arskúlin er ví›ka›ur til at fevna um 250 børn ímóti 120 frammanundan.
- Á dagstovnaøkinum eru álei› 350 n‡ggj pláss útvega› aftrat. N‡tt b‡lingshús er bygt Inni á Gøtu, b‡lingshúsini Millum Gilja, Vesturi á Flat, á Ternuryggi og Undir Fjalli eru útbygd, høli til n‡ggjar útibarnagar›ar eru fingin til vega í SSB-húsinum, Fram-húsinum og skúlanum á Hvítanesi.
- Dagrøktarskipanin og tilbo›ini bæ›i til dagrøktarar og børn eru ví›ka›. N‡ggjar spælistovur eru gjørdar á Argjum og Inni á Gøtu. Í Meinigheitshúsinum er spælistova latin upp til børn, i› ver›a ansa› heima.
- Barnasálarfrø›ingur er settur at vera sosialu deild og barnaverndarnevndini til hjálpar.
- 8. kommunulæknin er settur í hesum valskei›num og 9 læknin ver›ur settur næsta ár.
- Tvey n‡ggj læknavi›taluhøli eru bygd í Gundadali, og fyrsta dagin ver›ur fari› undir at byggja tvey aftrat sama sta›.
- Dagtilhald fyri pensjonistar er lati› upp í gamla Føroya Banka-bygninginum í Tórsgøtu. Eldrasamb‡li er bygt Oman Hoydal, stu›ulin til døgur›askipanina hjá Lágargar›i er hækka›ur, øki eru løgd av í Vallalí› og vi› Vegin Langa til ávikavist heim fyri senildement og n‡tt eldrasamb‡li.
- Bæ›i á eldra- og mentanarøkinum eru álit vi› tilmælum gjørd sum hent arbei›sambo› hjá b‡rá›slimum og umsiting.
- Umsitingarligi bygna›urin hjá kommununi eins og lei›sluvi›urskiftini eru broytt.
- N‡ggj kommunal avgrei›sla undir heitinum Snarskivan er latin upp í gamla posthúsbygninginum í mi›b‡num til tess at veita borgarunum betri og skjótari tænastu.
- Grunnur er stovna›ur undir navninum Nuuk-Reykjavík-Tórshavn vi› tí endamáli at stu›la upp undir økt samstarv millum høvu›ssta›irnar í Útnor›i og borgrar teirra á vinnu-, mentanar-, skúla- og ítróttarøkinum. Samstundis er Grunnurin Tórshavn-Nuuk tikin av.
- Samstarvsavtalur eru gjørdar vi› teir bá›ar t‡dningarmestu oljub‡irnar á okkara breiddarstigum, Aberdeen og Stavanger, vi› denti á samstarvi á vinnu-, tøkni-, undirvísingar-, mentanar- og ítróttarøkinum.
- Samstarv er fingi› í lag vi› hinar kommunurnar í ”Streymoyarøkinum” í sambandi vi› árliga íløgulofti›, i› landi› ásetur.

VIÐMERKINGAR

Er Færøerne uden forfatning?

Tim Wentzlau
Trongisvagur 27/10-2000

I de seneste dage har alle partier i lagtinget sagt at Færøerne er en nation som har selvbestemmelsesret i alle sager vedrørende Færøerne, men er det sandt? Den forfatning, der er gældende for Færøerne, er den danske grundlov og den siger at det er folketinget der er den lovgivende magt i det Danske rige. Det danske folketing har via hjemmestyreloven uddelegeret en del af sin magt til det færøske lagting. Hvis partierne i det Færøske lagting ikke godtager at det danske folketing er den lovgivende magt, så undsiger de i virkeligheden grundloven.

I torsdags under forhandlingerne med den danske regering, ville landstyret have den danske regering til at anerkende Færøerne som en nation, hvor lagting og landstyret er ligeværdige med det danske folketing og den danske regering. I følge grundloven er det ikke muligt, derfor havde den danske regering ikke andet valg end at nægte Færøerne denne ret.

Derfor må landstyret og lagtinget gøre op med sig selv, om de anerkender grundloven. Hvis de gør det, så skal de følge de love og regler der gældende d.v.s at de også skal respektere hjemmestyreloven.

Høgni Hoydal har hele tiden sagt at folkeret står over statsret, men statsret bygger på forfatningen for det pågældende land. Forfatningen sikrer de enkelte borgere nogle helt grundlæggende retsregler, som en politiker ikke kan fratage dem. Derfor er Færøerne ikke en nation med egen afgørelsesret, fordi grundloven/forfatningen for Færøerne ikke giver de færøske politikere de beføjelser.

Det som Færøerne har ret til i følge international folkeret, er at bryde med Danmark og blive en selvstændig nation. Som det er blevet nævnt de sidste par dage så opfylder Færøerne de forskellige betingelser f.eks. egen kultur, sprog osv. Derfor er Færøerne først en selvstændig nation den dag, hvor det færøske folk har stemt for selvstændighed og ikke ved en proklamation fra nogle politikere.

Hvis det færøske lagting og landstyret ikke respekterer grundloven, står den færøske befolkning i den situation at de folkevalgte repræsentanter opererer uden for lov og ret. I de fleste andre lande ville det blive betragtet som statskup eller revolution!

I andre lande løses denne situation ved, at der dannes en samlingsregering bestående af så mange partier som muligt indtil et nyvalg har fundet sted.

Dette valg finder sted for at sikre at folket støtter det projekt som politikerne er i gang med. På den måde har folket, tilkendegivet at selv om det er forfatningsstridigt, det som politikerne gør, så støtter befolkningen dem.

Sagen er faktisk meget alvorlig, hvis lagting og landstyret ikke længere respekterer grundloven, så respekterer den heller ikke de love som gælder på Færøerne. D.v.s at alle de love som det danske folketing har vedtaget der er gældende for Færøerne, herefter vil være sat ud af kraft. Så har politiet og retssystemet ikke længere nogle spilleregler at gå efter og den enkelte borgers sikkerhed er ikke længere sikret.

Derfor må lagtinget og landstyret melde klart ud, om de respektere grundloven. Hvis de gør så må de opnå selvstændighed inden for de rammer det giver. Her kan det indskydes, at hvis landstyret respektere grundloven, så ville forhandlingerne ikke være brudt sammen i torsdags, fordi spørgsmålet om Færøerne er en nation, ikke ville være aktuelt.

Hvis lagtinget og landstyret ikke længere respekterer grundloven, så mener jeg at de i første omgang skal udskrive nyvalg, så de er sikret at de har befolkningens mandat til bryde grundloven. Da lagtinget er valgt uden for forfatningen, skal det kun fungere som en overgangsordning, der sikre at samfundet ikke går helt istå. Der kan ikke vedtages nye love, da de ikke er forankret i en forfatning. Det færøske samfund vil derfor være sat istå, indtil en ny forfatning er lavet.

Hvis de Færøske folketingsmandater ikke respekterer grundloven bør de også trække sig fra folketinget, da de ikke støtter det grundlag som folketinget eksistere på.

Derefter skal der stemmes om selvstændighed, så den Færøske befolkning har tilkendegivet, at de vil være en selvstændig nation.

Til sidst skal der stemmes om en Færøsk grundlov/forfatning.

På den måde opnås, at Færøernes fremtid er sikret i et folkeligt ønske.

Býurin og ferðslan

Klæmint Olsen
býráðslimur

Ferðslan í Havn økist ár um ár. Ikki minst bilarnir gerast alt fleiri. Hetta setur krøv til vegakervið. Virkast má tí áhaldandi fyri at tryggleikin økist. Tað kostar, og tað kostar nógv.

Sum limur í teknisku nevnd og formaður hetta árið er gleðiligt at kunna staðfesta, at kommunan veruliga hevur tikið nøkur tøk. Báðar rundkoyringarnar rigga væl – tann størra á Hálsi, og tann minna við SMS. Ringvegagerðin er um at verða liðug, og skjótt verður aftur koyrandi eftir Marknagilsvegnum. Ringvegagerðin hevur av sonnum verið eitt risatak.

Ætlanin er at halda fram við Ringvegnum út á Argir eitt av komandi árunum. Neyðugt verður tó fyrst at fáa Marknagilsvegin heilt lidnan, tí upptøkan er ikki heilt lítil.

Men aðrar ætlanir eru, og teimum má onkursvegna eisini fáast rúmd fyri. Longu komandi ár verður svingið við Landssjúkrahúsið gjørt. Ætlanir eru eisini um at leingja Sundsvegin oman í rundkoyringina á Hálsi. Landavegurin fram við Vesturkirkjuna, ið leingi hevur ligið í hálvum gekki, fer eisini at verða gjørdur. Í hesum sambandi kann nevnast, at ætlanin er at gera rundkoyring, har Frælsið og Landavegurin krossast.

Nógv minni tøk eru eisini framd í hesi setu. Busslummar eru gjørdir, somuleiðis gonguteigar fleiri staðni. Ein trupulleiki eru tær mongu smølu gøturnar, serliga í Miðbýnum. Spurningurin er ofta, um tað yvirhøvur ber til at gera ábøtur.

Tíðum fáa vit fyrispurningar í teknisku nevnd um ferðforðandi tiltøk, so sum bungur og ávaringarskelti. Nevndin er ikki altíð samd í hesum máli, men vanliga hevur hon verið reiðuliga afturhaldandi. Vit vilja í øllum førum ikki geva fólki eina falska trygd.

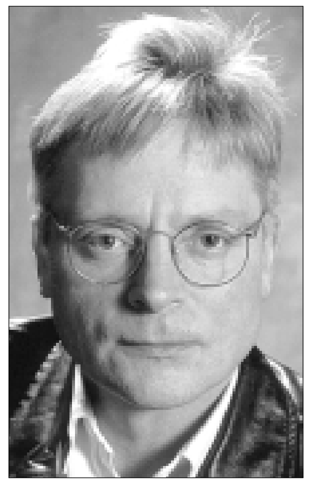

Ásannandi ta vaksandi ferðsluna í býnum samtykti tekniska nevnd einmælt á fundi í farnu viku at seta bólk at orða ein kommunalan ferðslupolitikk og at kanna verandi ferðsluviðurskifti, herundir koma við uppskotum til ábøtur.

Bólkurin skal gera eina heildarætlan fyri tungu ferðsluna og parkeringsumstøðurnar, serliga í Miðbýnum. Harumframt skal bólkurin viðgera umstøðurnar hjá teimum veiku í ferðsluni – súkklandi og gangandi – hjá børnum – fram við skúlar og stovnar – og annars gera vart við serliga vandamikil støð – vegkrossar og fram við handlar. Eg ivist ikki í, at bólkurin fer at kunna ávísa mong viðurskifti, sum bøtast kann um.

Lat meg enda við einari tøkk og einari áheitan.

Tyngsta vegastrekkið, sum enn er gjørt í komununi, er nú um at koma undir land. Ikki tað tyngsta vegtøkniliga, men tí vegagerðin hevur órógvað so nógv. Umsitingin hevur havt eina harða tíð. Øll eru ikki og verða helst ikki nøgd. Men fari eg kortini at takka íbúgvunum fyri tolni og samstarvsvilja.

Eg noyðist at viðganga, at eg havi verið reiðuliga óttarfullur seinastu mánaðirnar. Tað er ikki bara sum at siga tað at steingja Marknagilsvegin. Ferðslan í býnum er stórliga ávirkað av hesum, og á morgni er heilt galið. Eg fari tí at heita á øll um at sýna størsta varsemi, so leingi støðan er sum hon er.

Feskur Fiskur í Tórshavn

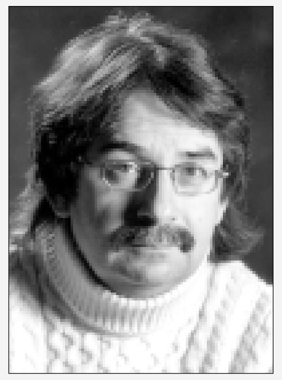

Johan Mortensen
Valevni fyri Tjóðveldisflokkin

Fiskavirking er ídag eitt kærkomið arbeiðspláss í Havnini har alt ov lítið er av produktivum arbeiði í mun til allar tær fyrisitingarligu skrivstovunarnar sum eru í høvuðstaðnum.

Tað eigur at verða fyriskipað landingar av feskum fiski í Tórshavn. Okkara góða og virkna Havnarnevnd saman við leiðsluni av Tórshavnar Havn hevur arbeitt nógv við hesum máli. Økið til eina móttøkuhøll er tókt á Vestarubryggju og ikki er óvíst at Tórshavn Havn vil samstarva við at byggja eina slíka høll um nakar seriøsur einstaklingur ella felag hevur hug at fara undir hetta tiltak sum vil hava stóran týdning fyri Tórshavn bæði hvat viðvíkur nýggjum arbeiðsplássum og útflutningsvirði.

Havnin er tíðanverri við at koma alt ov langt burtur frá produktivum arbeiði. Børn síggja páparnar fara avstað í lýsingini, veitsluklæddar við slipsi, tey vita ikki hvat pápin ger, okkurt á kontóri, undirbossur kanska. Síggja tey ein mann í ketildrakt verða tey bangin, vita ikki hvat er á vási.

Ein kann ikki lata vera við at hugsa um BACALAO og tann risastóran týdning hetta felag hevði fyri Havnina og kann ein bert harmast um tað viðferð eigararnir av hesum virki fingu.

Tjóðveldisflokkurin vil gera nakað fyri ta produktivu vinnuna í Tórshavn.

Valið 2000

Peter Splidt
Vælevnið á lista D

Borgarin gav sitandi býráðsmanningin eitt álit, fyri fýra árum síðani.

Við í hesum áliti vórðu øll tey sjálvsagdu rættindi, sum borgarin hevur í Tórshavnar Kommunu.

Afturvendandi lyftir um:

At fáa børn síni á barnaans ingarstovnar

Eldra íbúðir

Teim lesandi okkurt at búgva í

Teim brekaðu livilig kor í kommununi

Grundstykkir til tað nógv veksandi Havnina

Endaleysur kann listin gerast yvir tey lyfti íð givin vórðu.

Nú stendur so fyri framman enn eitt val til okkara býráð, og hvørjum eru bløðini aftur full av. Somu lyftum sum fyri fýra árum síðani. Hetta kann ikki týða annað enn at ikki er tað framt í verki, sum skrivað varð á blað fyri fýra árum síðani.

Havandi í huga øll hesi áhugamál borgaranna, tí tey eru nevniliga teirra, meira enn býráðsins:

Hvar eru so allar ætlanirnar?

Hvar eru raðfestingarnar fyri at hetta alt skal kunna lata seg gera?

Í fýra ár er oyðslað burtur, tað álitið sum borgarin gav. Er hetta ikki trælbundin hugsunarháttur og manglandi dirvi?

Dirvi at verða frælsur og opin, eisini í býðarpolitikki, og ikki lata royndirnar dvína heilt fyri teoriini.

Minnist teir mætu menn og mætu kvinnir ið løgdu lunnarnar.

Øll hesi »problemir« verða ikki loyst uttan so at dirvi er til at gera »problemið« til eina uppgávu.

Víst kunnu vit ganga borgaranum á møti í sjálvsagdu rættindum hansara.

Rættindi til at umsita við ansni, gevur tann ið velur.

Eitt gott val